

2/3. 3. 14

P. M.

Det till i går af Stockholms frisinnaade kvinnor anordnade offentliga mötet i Musikaliska Akademiens stora sal, började kl. 1,45 och slutade kl. 3,20 e.m.

Sedan fru Emilia Broomé å mötesanordnarnas vägnar förklarade mötet öppnadt, öfverlämnades ordet till fru Anna Bugge-Vicksell, som talade öfver ämnet: "Vänster och höger."

Det som gör de nu förestående valen så oerhördt viktiga är, att nu stå värden på spel, som vi redan ansågo invunna för statens styrelse. Redan innan den allmänna rösträttens första riksdagsperiod är till ända stå vi inför ett försök, att leda statsstyrelsen in på vägar, där folkets vilja icke längre är det bestämmande. Våra motståndare påstå, att det som skedde den 6 februari icke var något utslag af personlig konungamakt, eller ledde till någon konstitutionell konflikt. Hade det förhållit sig så, hade den nuvarande krisen fått ett helt annat förlopp. Enligt talarinnans uppfattning hade det funnits två vägar att välja på: antingen kunde konungen innan bondetåget hunnit upp tillförsäkrat sig en upplösningsministär och underrättat den liberala ministären om sin uppfattning och sitt beslut att entlediga den, eller kunde han talat landsfaderligt till bondetåget och därefter sagt ministären att det var hans afsikt att upplösa riksdagen och utskrifva nya val. I så fall hade allt varit klart och konstitutionellt. Så skedde emellertid icke. Och så ha vi denna underliga konflikt: en konung som lofvar hvad han omöjligt kan hålla utan en ministär som - efteråt - vill ta ansvaret för hans ord, och en regering som afger en försäkran, som kommer att hänga i luften utan konungens bifall och samtycke. Det ena abnorma föder det andra: först sönderfaller Kungl. Maj:t i två delar, af hvilka den ena upphäver den andra; sedan därefter Kungl. Maj:t blifvit enhetlig igen, gå både höger och vänster till val på ett och samma Karlskronatal

där, om man får tro sjöministern, 400,000 kr. äro allt som behöfs för att skapa den stora skillnaden mellan en falsk vänsterflotta och en äkta högerflotta.

Högern anser att det kan aldrig offras nog för försvaret. Det frisinnade partiet åter anser att försvaret måste hållas inom ramen af folkets bärkraft. Kan endast högern nå sina syften, så spelar det ingen roll för den, om det sker emot folkmeningen. Talarinnan kritiserade skarpt högers exempelösa hetsagitation och lögnhistorier, och slutade med en kraftig uppmaning till allt hvad vänster heter att göra sin plikt till det yttersta för att ge valet en utgång, som för till försvar och demokrati.

Nästa talarinna var D:r Gulli Petrini, som talade öfver "Hvad som står på spel."

Talarinnan började med att opponera sig mot den passus i statsrådsprotokollet vid riksdagsupplösningen, där det heter att "folket skall gå till val endast på försvarsfrågan". Den riksdag som nu kommer är ingen urtima, utan en lagtima riksdag, som har att behandla budgeten och mycket annat utom försvaret. Om de frisinnade ginge till val med högern endast på försvarsfrågan, skulle de därigenom förhjälpa högern till makten och resultatet skulle bli nya Åkarps- och munkorgslagar.

D:r Petrini kom därefter in på kvinnorösträtten. Kan denna ej blifva löst i år, kan den först bli löst 1918 och under tiden ligga så många frågor och vänta på att lösas af män och kvinnor tillsammans. Först och främst äktenskapslagstiftningen.

Talarinnan framhöll hurusom de som nu ropa ifrigast på försvar för ett par år sedan skreko mest på krig. Hvarför är försvaret, som då dugde i krig, så mycket sämre nu?

D:r Petrini citerade till slut Ellen Keys ord: Vi skola ej tala så mycket om att dö för fosterlandet, det är bättre att lefva för det och den som det vill han kan också dö för sitt land.

Den sista talarinnan, fru Karin Fjällbäck-Holmgren, talar de öfver ämnet: "Ansvar."

Hon började med att framhålla det underliga har händt, att kvinnor som äro motståndare till kvinnorösträtten ifrigast gifvit sig in i de politiska striderna. Och högern har berömt dem, vädjat till dem att ställa tid och pengar i valarbetets tjänst, till och med uppmanat dem att genom sitt inflytande drifva fram så många män som möjligt till högers valurnor. Därtill ansågo de kvinnorna kompetenta, men ej att själfva bära ansvaret för denna påverkan.

Talarinnan protesterade därefter kraftigt mot barnens indragande i de politiska striderna. Åtminstone borde skolorna vara partilösa, utan insamlingar och propaganda, som kunde framkalla konflikt mellan skola och hem. Det finnes barn som blefve fullständiga martyrer för föräldrarnas politiska åsikter. Barnen borde ej få växa upp i hat utåt och hat mot andra samhällsklasser. Vi böra alla ha till mål ej blott ett fritt Sverige utan ett lyckligt och fritt folk i ett fritt Sverige.

Samtliga talarinnor aftackades både under och efter talen med liffliga applåder.

Lokalen hade upplåtits på villkor att ingen diskussion finge hållas och ingen resolution antagas.

Salen, som rymmer 818 personer, var fullsatt.

Stockholm den 23 mars 1914.

Gerd Müller *Agda Hallén*